

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ - ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ

Η ΑΠΗΧΗΣΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Παρασκευή 14 και Σάββατο 15 Νοεμβρίου 2025

Αίθουσα Εκδηλώσεων του Συλλόγου
Κωνσταντινουπολιτών Δημοσθένους 117, Καλλιθέα

Με την υποστήριξη και την αιγίδα
του Υπουργείου Πολιτισμού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Παρασκευή 14 Νοεμβρίου 2025

17:00 – 17:30 Προσέλευση

17:30 – 18:00 Χαιρετισμοί

Εκπροσώπου της Α.Θ. Παναγιότητος του **Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου**, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαοδικείας κ. Θεοδωρήτου Διευθυντού του εν Αθήναις Γραφείου Εκπρ. του Οικ. Πατριαρχείου

- Εκπροσώπου του Μακαριωτάτου **Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου Β'**, Θεοφιλεστάτου Επισκόπου Ευρίπου κ. Χρυσοστόμου, Βοηθού Επισκόπου Ι. Αρχ. Αθηνών
- Προέδρου του Συλλόγου Κωνσταντινουπολιτών κ. **ΘωμάΚούντερ**

18:00–18:20

Στέφανος Κουμαρόπουλος, Δρ. Θεολογίας, Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου Κωνσταντινουπολιτών

«Το σκεπτικό και ο στόχος της Διημερίδας»

Η βυζαντινή μουσική έχει επηρεάσει την μουσική του τόπου μας (δημοτικό τραγούδι) μουσικούς, ποιητές (Οδυσσέας Ελύτης - Άξιον εστί) αλλά και σύγχρονα ακούσματα. Σύμφωνα με τους ειδικούς, αποτελεί την εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής μουσικής έχοντας επιπλέον περσικές, αραβικές και δυτικές επιδράσεις στην εξέλιξή της. Καλλιεργήθηκε και αναπτύχθηκε κατά τους βυζαντινούς χρόνους και αυτό εξηγεί την ονομασία της. Είναι καρπός εμπνευσμένων συνθετών, τους ονομαζόμενους μελοποιούς, μελωδούς ή υμνωδούς και καλλιεργήθηκε από μοναχούς, κληρικούς αλλά και λογίους.

Η επιρροή της μουσικής του Βυζαντίου, κυρίως από το 1204, υπήρξε ισχυρή στο γνωστό μας δημοτικό τραγούδι, που μπορεί να θεωρηθεί μετεξέλιξή της. Έχει, όμως, σταθερό μέτρο και διαφοροποιείται από την εκκλησιαστική μουσική για να εξυπηρετείται και ο χορευτικός του σκοπός. Ήταν φυσική αυτή η επιρροή, καθώς η πρώτη φορά που διδάχθηκε ευρέως η δυτική μουσική στον ελληνικό χώρο, ήταν τον 19ο αιώνα, επί Βαυαροκρατίας. Μέχρι τότε η μόνη μουσική που εκτελούνταν, ακουγόταν, καταγραφόταν και διδασκόταν εμπειρικά ή/και σε μουσικοδιδασκαλεία ήταν η βυζαντινή.

Στον 20ό αιώνα, οι διωγμοί, ο εξαναγκασμός και οι απελάσεις των Ρωμιών της Πόλης, έφεραν στην Ελλάδα πολλούς Κωνσταντινουπολίτες

ψάλτες, που αναδείχθηκαν Δάσκαλοι και ανέδειξαν μαθητές που συνεχίζουν την παράδοση αυτή. Οι αείμνηστοι Πρωτοψάλτες Γεώργιος Αθ. Τσαούσης, Θρασύβουλος Στανίτσας είναι οι πιο γνωστοί μεταξύ αυτών. Ο εν Αθήναις Σύλλογος Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως που ιδρύθηκε το 1984 από μέλη της «Βυζαντινής χορωδίας Κωνσταντινουπολιτών» συνεχίζει επαξίως στις μέρες μας αυτή την παράδοση.

Η βυζαντινή μουσική, όμως, είναι ζωντανή και συνεχίζει να επηρεάζει την σύγχρονη ελληνική μουσική (Μίκης Θεοδωράκης, Μάνος Χατζηδάκης κ.ά.) και σκοπός της Δημερίδας είναι να αναδείξει αυτές τις μορφές και να αναζητήσει τρόπους για την μελλοντική της πορεία.

Το θέμα της Δημερίδας χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία, μιας και δεν υπάρχει ούτε πλούσια βιβλιογραφία ούτε Συνέδριο με αυτό το θέμα.

Ο Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών, ο οποίος από το καταστατικό του υπηρετεί κατ' εξοχήν την διερεύνηση και αξιοποίηση της διαχρονικής παράδοσης του Βυζαντίου και των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης, με ιδιαίτερη τιμή οργανώνει και φιλοξενεί αυτή την Δημερίδα με το τόσο σημαντικό θέμα.

18:20 -18:40 Εισαγωγική ομιλία

Κωνσταντίνος Χολέβας, Πολιτικός Επιστήμων, Συγγραφέας

«Ο Βυζαντινός Πολιτισμός παραμένει επίκαιρος και οικουμενικός»

Όπως εξηγεί η Ελένη Γλύκατζη Αρβελέρ, το Βυζαντινό κράτος (η Ρωμανία όπως ήταν το πραγματικό όνομά του) είχε τρία συστατικά: Ελληνική γλώσσα και Ελληνικό Πολιτισμό. Ρωμαϊκό Δίκαιο και πολιτειακή συγκρότηση. Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη. Και τα τρία αποτελούν και σήμερα θεμελιώδη στοιχεία της εθνικής μας ταυτότητας. Ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί κατά συντριπτική πλειοψηφία και ως ενδιαφερόμενοι για τον διαχρονικό Ελληνικό Πολιτισμό είμαστε μέτοχοι της Βυζαντινής κληρονομιάς. Αλλά και το Ρωμαϊκό Δίκαιο, βελτιωμένο με την επίδραση του Χριστιανισμού και του Βυζαντίου, εφαρμόσθηκε στη Νεώτερη Ελλάδα, όπως φαίνεται και από τις αποφάσεις των Εθνικών Συνελεύσεων του Αγώνος. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος το αποκαλεί ορθότερα: Βυζαντινορρωμαϊκό Δίκαιο.

Στη Μέση Ανατολή, οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί αποτελούν σήμερα μειοψηφία μέσα σε μία πλειοψηφία μουσουλμανική. Επιβιώνουν με πίστη στον Θεό και διατηρούν τη μνήμη του Βυζαντίου/ Ρωμανίας μέσω του ονόματός τους. Οι ίδιοι αποκαλούνται Ρουμ Ορτοντόξ, δηλαδή Ρωμηοί-Βυζαντινοί Ορθόδοξοι. Έχουν συνείδηση ότι συνεχίζουν τη βυζαντινή

κληρονομιά μέσα σε δύσκολες συνθήκες. Ο καταστροφικός σεισμός στη ΝΑ Τουρκία, αλλά και η εσωτερική αναταραχή στη Συρία, μάς θύμισαν τον αγώνα επιβιώσεως που κάνουν. Είδαμε Ορθοδόξους Ναούς να γκρεμίζονται στην Αλεξανδρέττα, στο Χαλέπι κ.α.. Αλλά το φρόνημά τους δεν γκρεμίζεται. Διαφυλάσσουν τον ελληνορθόδοξο πολιτισμό του Βυζαντίου.

Η Αγία Σοφία και η Ρωμανία/Βυζάντιο εκφράζουν έναν πολιτισμό Ορθόδοξο, Ελληνικό και ταυτοχρόνως Οικουμενικό. Ας μιλήσουμε στα παιδιά μας για τη «Δόξα των Ελλήνων», όπως χαρακτηρίζει αυτόν τον πολιτισμό ο Γάλλος σύγχρονος βυζαντινολόγος Συλβαίν Γκουγκενέμ (στο ομώνυμο βιβλίο του από τις Εκδόσεις Ενάλιος, Αθήνα 2019). Ας αντλήσουμε ελπίδα από τον καημό της Ρωμηοσύνης, όπως περιγράφει την ελληνορθόδοξη αγωνιστικότητα των Βυζαντινών ο Νομπελίστας ποιητής μας Γιώργος Σεφέρης (βλέπε το ποίημά του: Νεόφυτος ο Έγκλειστος μιλιά).

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

18:40 – 19:00

Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης Ειρηναίος Νάκος, Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος Μουσικής της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών και Διευθυντής της Σχολής Βυζαντινής και Παραδοσιακής Μουσικής Ι. Αρχ. Αθηνών

**«Η Σχέση της Βυζαντινής Μουσικής με το Έντεχνο Τραγούδι:
Ιστορικές Ρίζες, Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Σύγχρονος Διάλογος».**

Η μουσική είναι ένα από τα πιο ουσιαστικά πεδία έκφρασης και ταυτότητας για έναν λαό ή ένα έθνος. Στην Ελλάδα, η ιστορική σύνθεση της μουσικής ταυτότητας καθορίστηκε από την αλληλεπίδραση διαφόρων παραδόσεων, με κυριότερες τη βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική και το έντεχνο λαϊκό τραγούδι. Και οι δύο αποτελούν σημαντικά πολιτισμικά μορφώματα, αλλά και μουσικές εκφράσεις που συγκροτούν τη συλλογική μας μνήμη.

Γενική αναφορά στο ελληνικό μουσικό τοπίο.

Τοποθέτηση του θέματος: τι συνδέει την βυζαντινή μουσική με το έντεχνο τραγούδι;

Ερευνητικοί στόχοι και ερωτήματα.

19:00- 19:20

Σταμάτιος-Νικόλαος Κίσσας, Άρχων Πρωτομαΐστωρ της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, Πρόεδρος του Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως

«Η ψαλτική παράδοση της Κωνσταντινουπόλεως στον Ελλαδικό χώρο».

Η ομιλία αναφέρεται εις την πορείαν της καθ' ημάς Εκκλησιαστικής Μουσικής (Βυζαντινής), κατά τα τελευταία διακόσια περίπου έτη, προ και μετά την Μικρασιατική καταστροφή.

19:20 – 20:00

Χορωδία της Σχολής Βυζαντινής και Παραδοσιακής Μουσικής Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Την διεύθυνση του χορού μαθητών της Σχολής θα έχει ο Καθηγητής και Πρωτοψάλτης, Μουσικολογιώτατος **κ. Απόστολος Ντέτσικας**.

Το κλιμάκιο των χορωδών που πλαισιώνει την εκδήλωση αποτελείται από μέλη του Μεγάλου Χορού της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, καθώς και από σπουδαστές και αποφοίτους που διακονούν ενεργά στα ιερά αναλόγια. Πολλοί εξ αυτών είναι πτυχιούχοι και διπλωματούχοι Βυζαντινής Μουσικής, με συμμετοχή σε πλήθος εμφανίσεων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Με σεβασμό στην παράδοση και ενότητα στην απόδοση του ιερού μέλους, υπηρετούν το εκκλησιαστικό ύφος με ευγένεια, ευταξία και καλλιτεχνική ευαισθησία.

Το ίδρυμα Μουσικής της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών

Το ίδρυμα Μουσικής της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών ιδρύθηκε με την ευλογία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών κ.κ. Ιερωνύμου Β΄ και λειτουργεί με επιτυχία το Ωδείο – Σχολή Βυζαντινής και Παραδοσιακής Μουσικής. Το Ίδρυμα, που εδρεύει στην Αθήνα στεγάζεται στην οδό Κωστή Παλαμά 7, στα Πατήσια, σε ένα ανακαινισμένο σύγχρονο κτίριο, το οποίο διαθέτει όλες τις προδιαγραφές για την εύρυθμη λειτουργία του Ωδείου και της Σχολής. Ο χώρος διαθέτει εξοπλισμένες αίθουσες διδασκαλίας για την εκμάθηση βυζαντινής μουσικής, μουσικών οργάνων, τραγουδιού και φωνητικής καθώς και αίθουσα εκδηλώσεων - σεμιναρίων.

Λειτουργούν, επίσης, τμήμα μουσικής παραγωγής και ηχοληψίας, για όλους τους σπουδαστές και καθηγητές, για την εκμάθηση αλλά και για

επαγγελματικές ηχογραφήσεις σε καλλιτέχνες που επιθυμούν να δημιουργήσουν μια μουσική παραγωγή (τραγούδια, μεταγλωττίσεις, πρόβες, εκπομπές κ.λπ.). Όλα αυτά συνθέτουν έναν πολυχώρο τέχνης που στόχος είναι ένας, η προαγωγή του Ελληνορθόδοξου Πολιτισμού.

Αξίζει να σημειωθεί πως παρέχονται τίτλοι σπουδών (πτυχία, διπλώματα) αναγνωρισμένα από το κράτος και ακολουθείται πιστά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού.

Η φιλοσοφία του Ιδρύματος, της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής και του Ωδείου είναι να προσφέρει σπουδές υψηλού επιπέδου με καταξιωμένους καθηγητές, ονόματα με διεθνή φήμη και αναγνώριση, με διακρίσεις τόσο στον Ελλαδικό χώρο όσο και στο εξωτερικό, αλλά και νέοι μουσικοί - παιδαγωγοί με ταλέντο και αξιόλογη καλλιτεχνική δράση, που δίνουν το ερέθισμα και τη δυνατότητα να γνωρίσουν το θαυμαστό κόσμο της Μουσικής Τέχνης.

Έχει δημιουργηθεί ένα περιβάλλον φιλικό, μέσα στο οποίο καλλιεργούνται ειλικρινείς ανθρώπινες σχέσεις, με στόχο οι μαθητές να μαθαίνουν μουσική και παράλληλα να αναπτύσσουν μια υγιή και συγκροτημένη προσωπικότητα. Η προσέλευση των σπουδαστών είναι αρκετά μεγάλη λόγω της υψηλής ποιότητας και μεταδοτικότητας των δασκάλων. Να σημειωθεί ότι, φοιτούν και από άλλες χώρες πλην της Ελλάδος, όπως Κύπρος, Ουκρανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Ρωσία, Κάιρο, Αμερική, Αγγλία, Ισπανία κ.ά. Αξίζει να σημειώσουμε ότι τα τελευταία 8 χρόνια παραδίδονται και μαθήματα μέσω διαδικτύου.

Πρόκειται για ένα εκπαιδευτικό ζωντανό οργανισμό, που με την υπευθυνότητα του διδακτικού προσωπικού οι μαθητές δεν μαθαίνουν απλώς ένα μουσικό όργανο ή βυζαντινή μουσική ή τραγούδι αλλά βιώνουν τη χαρά της μουσικής έκφρασης αποκτώντας εφόδια ζωής, τα οποία γίνονται και επαγγελματικά εφόδια.

Διαθέτει τις παρακάτω Σχολές Τμήματα: α) Βυζαντινής Μουσικής β) Εκφωνητική για Ιερείς γ) Ανώτερων Θεωρητικών & Σύνθεσης δ) Ενόργανης Μουσικής ε) Μονωδίας στ) Φωνητικής & Ορθοφωνίας ζ) Παραδοσιακής Μουσικής η) Διεύθυνση Χορωδίας θ) Πνευστών ι) Τυμπάνων (drums) ια) Ηχοληψίας & Μουσικής Τεχνολογίας.

Το Ίδρυμα έχει πραγματοποιήσει συνέδρια, ημερίδες, μουσικές εκδηλώσεις παραδοσιακής και έντεχνης ελληνικής μουσικής, σεμινάρια, έκδοση δίσκων αλλά και συναυλία κλασικής μουσικής, παράλληλα με συνεργασίες με επιστημονικούς και πανεπιστημιακούς φορείς.

Έχει εκδώσει τους εξής ψηφιακούς δίσκους: 1) Στην Ελλάδα της Αγάπης, 2) Ιερατικά, 3) Μεταξύ Αθηνών και Εσχάτων, 4) Ο Πρώτος Ήλιος – Σταύρου Κουγιουμτζή και 5) Οκτωηχία Αναστάσιμες Καταβασίες.

Επίσης, έχει εκδώσει το βιβλίο με τίτλο «Φωτοσκιάσεις στη Βυζαντινή Μουσική».

20:00 – 20:40

- Χορωδία του Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως

Χοροστατούντος του Μουσικολογιστάτου, Πρωτοψάλτου

κ. Καλλιστράτου Κοφοπούλου

Ο Σύλλογος Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως και η χορωδία του

Ο Σύλλογος Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως ιδρύθηκε το 1984 από μέλη της «Βυζαντινής Χορωδίας Κωνσταντινουπολιτών», η οποία εδραστηριοποιείτο στην Αθήνα από το 1975. Σκοπός του

Συλλόγου είναι η συνέχιση της Ιστορίας του ήδη από πεντηκονταετίας υφισταμένου πρεσβυγενούς Συνδέσμου Μουσικοφίλων λειτουργούντος μέχρι των ημερών μας εν Κωνσταντινουπόλει και συναθροίζοντος όλους σχεδόν τους Ιεροψάλτες της Βασιλευούσης με χοράρχας τους εκάστοτε Άρχοντες Πρωτοψάλτας και Λαμπαδαρίους της Μ.τ.Χ.Ε. Σημειωτέον, ο ως άνω Σύνδεσμος είναι η συνέχεια του περίφημου εν Φαναρίω Μουσικού Συλλόγου, ακμάσαντος από τον 19ον αιώνα μέχρι την Μικρασιατική καταστροφή.

Ο διωγμός, ο εξαναγκασμός και οι απελάσεις της Ρωμιοσύνης από την Πόλη, έφεραν στην Ελλάδα τους Ιεροψάλτας, τους διδασκάλους και τους μαθητάς των που συνεχίζουν την από αιώνων παραδοθείσαν αυτοίς γραπτήν τε και άγραφον Ψαλτικήν Τέχνην. Πρώτος χοράρχης εν Αθήναις υπήρξεν ο αείμνηστος Γεώργιος Αθ. Τσαούσης, μαθητής του επίσης αειμνήστου Αρχ. Πρωτοψάλτου της Αρχιεπισκοπής Κων/σταντινουπόλεως Νικολάου Αναστασιάδου και στενός συνεργάτης του Αρχ. Μ. Πρωτοψάλτου της Μ. τ. Χ. Ε. αειμνήστου Θρασυβούλου Στανίτσα. Από το 1991 χοράρχης είναι ο κ. Δημοσθένης Παϊκόπουλος, Αρχων τ. Β' δομέστικος της Μ. τ. Χ. Ε. παρά τω Θρασυβούλω Στανίτσα. Ο Σύλλογος έχει εκδώσει μέχρι σήμερα περί τας 20 ταινίας και 10 ψηφιακούς δίσκους που χαρακτηρίζονται δια την προσήλωσή τους στην Πολίτικη ψαλτική παράδοσιν που κατά γενικήν ομολογίαν αποτελεί την γνησιωτέραν έκφρασιν της Πατρώας Εκκλησιαστικής Βυζαντινής Μουσικής.

Κέρασμα

Σάββατο 15 Νοεμβρίου 2025, 09:30 – 13:30

09:00 – 09:30 Προσέλευση

09:30 – 09:50

Φίλιππος Τσαλαχούρης, σύγχρονος Έλληνας συνθέτης, Διευθυντής των Μουσικών Σχολών του Ωδείου Αθηνών και Τακτικό Μέλος της Ιονικής Ακαδημίας

«Δύο χαμένες ευκαιρίες: Ο βυζαντινός μουσικός κόσμος στην νεοελληνική μουσική δημιουργία».

Η διαπίστωση για δύο χαμένες ευκαιρίες αφορά στην σχέση των συνθετών της λόγιας μουσικής της νεότερης εποχής με τον κόσμο της βυζαντινής μουσικής και της ψαλτικής Τέχνης. Η μουσική σύνθεση δεν αξιοποίησε τον πλούτο και το εύρος της βυζαντινής μουσικής τόσο αισθητικά όσο και θεωρητικά. Θα περίμενε κανείς στους δύο αιώνες λόγιας μουσικής να υπάρχουν έργα τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά που να αντλούν μουσική ύλη από την βυζαντινή παράδοση. Από την άλλη πλευρά, η βυζαντινή ακαδημαϊκή κοινότητα δεν εκμεταλλεύτηκε την μεθοδολογία και τη γνώση της δυτικής μουσικής πρακτικής ώστε να αναπτύξει ισχυρό θεωρητικό υπόβαθρο. Και οι δύο, κατά τη γνώμη μας, χαμένες ευκαιρίες στέρησαν λόγω της απουσίας μουσικού διαλόγου ανάμεσα στα δύο μουσικά ιδιώματα, εργαλεία ανάπτυξης και εθνικής ισχυροποίησης. Το σημαντικότερο: χαράχτηκε, δυστυχώς, διαχωριστική γραμμή στο κοινό της ελληνικής μουσικής. Χάνεται, αν όχι, χάθηκε η ευκαιρία ενοποίησης του κοινού μιας πλατιάς ελληνικής μουσικής δημιουργίας.

09:50 - 10:10

Ηλίας Λιαμής, Δρ. Θεολογίας, Μουσικός, Συγγραφέας

«Η βυζαντινή μουσική και η Εθνική Μουσική Σχολή»

Στις αρχές του 20ού αιώνα, η ευρωπαϊκή μουσική δημιουργία συντονίστηκε με τις ευρωπαϊκές γεωπολιτικές εξελίξεις. Η τάση για ανεξαρτησία των λαών από τις «ομπρέλες των μεγάλων Ευρωπαϊκών Αυτοκρατοριών» ώθησε την μουσική δημιουργία να αναζητήσει σε κάθε λαό τις εθνικές του ρίζες.

Η **Εθνική Μουσική Σχολή** (ΕΜΣ) στην Ελλάδα εμφανίστηκε στην ίδια περίοδο με κύριο εκπρόσωπο τον **Μανώλη Καλομοίρη**. Στόχος της ήταν η δημιουργία μιας λόγιας μουσικής που να εκφράζει την **ελληνική ψυχή** και να βασίζεται στα **λαϊκά και παραδοσιακά στοιχεία** του τόπου. Οι συνθέτες της σχολής επιδίωξαν να διαμορφώσουν μια εθνική μουσική ταυτότητα, διαφορετική από τα ευρωπαϊκά πρότυπα, αντλώντας έμπνευση από τη **δημοτική μουσική**, τη **λαογραφία** και τη **βυζαντινή παράδοση**.

Η **Βυζαντινή μουσική**, ως συνέχεια της αρχαίας ελληνικής και βασικό στοιχείο της ορθόδοξης λατρείας, αποτέλεσε σημαντική πηγή

έμπνευσης για την Εθνική Σχολή. Ο **τροπικός χαρακτήρας**, η **μονοφωνία** και η **εκφραστικότητα** της βυζαντινής ψαλτικής επηρέασαν έντονα τη σύνθεση και την αισθητική των Ελλήνων συνθετών. Μέσα από τον συνδυασμό βυζαντινών στοιχείων με δυτικές μουσικές φόρμες, η Εθνική Μουσική Σχολή δημιούργησε ένα **ιδιαίτερο ελληνικό ύφος**, που συνέδεσε το παρελθόν με το παρόν και ανέδειξε τη **συνέχεια της ελληνικής μουσικής παράδοσης**.

Παρ' όλα αυτά, οι Έλληνες συνθέτες της ΕΜΣ περιορίστηκαν σε μια επιφανειακή χρήση της Βυζαντινής Μουσικής, «στενεύοντας» το εύρος των εκφραστικών της δυνατοτήτων στις περιορισμένες δυτικές κλίμακες. Με αυτό το δεδομένο, αλλά και με το διαφορετικό ηχόχρωμα το οποίος προέκυψε από την προσθήκη μουσικών οργάνων, η σύζευξη αυτή δεν μπόρεσε να διασώσει επαρκώς το ήθος του Βυζαντινού μουσικού ιδιώματος, χωρίς αυτό να σημαίνει πως το νέο αυτό είδος δεν προσέφερε αξιόλογα καλλιτεχνικά αποτελέσματα.

10:10 – 10:40 Διάλειμμα – Καφές

10:40 – 11:00

Ευάγγελος Κατσιναβάκης, Δρ. Γλωσσολογίας, Φιλόλογος, Μουσικός

«Η συνάντηση βυζαντινής μουσικής και ελληνορθόδοξης εκκλησιαστικής πολυφωνίας από τις αρχές του 19ου αιώνα μέχρι σήμερα και η ιδιαίτερος ενδιαφέρουσα εξέλιξη της συμπορεύσεως και της αμοιβαίας αλληλεπιδράσεώς τους. Εισήγηση με μουσικά παραδείγματα»

Η εισήγηση:

1. Αντικρούει την παγιωμένη άποψη ότι βυζαντινή μουσική και ελληνορθόδοξη εκκλησιαστική πολυφωνία αποτελούν ασύμβατα μεταξύ τους μουσικά συστήματα.
2. Παρουσιάζει και αναλύει το άγνωστο γεγονός ότι η αρχική βίαιη σύγκρουσή τους εξελίχθηκε σε αμοιβαία αλληλεπίδραση ιδιαίτερος ενδιαφέρουσα και ευεργετική για αμφότερες.

Παρουσιάζονται διαχρονικά, αναλύονται και αξιολογούνται:

α. Οι δύο πρώτες Σχολές ελληνορθόδοξης εκκλησιαστικής πολυφωνίας (Ευρωπαϊκή Σχολή, Σχολή Ιωάννη Σακελλαρίδη-19ος αιώνας), οι κυριότεροι εκπρόσωποί τους και το έργο τους.

β. Οι λόγοι που οδήγησαν στην πρώτη συγκρουσιακή φάση συνυπάρξεως των δύο μουσικών συστημάτων (το λεγόμενο «Μουσικόν ζήτημα» - τέλη 19ου αιώνα). Επισημαίνονται οι ελλιπέστατες γνώσεις κάθε πλευράς για τη

μουσική θεωρία της άλλης, η καταστροφή των βυζαντινών μουσικών τρόπων από τις κλασικές εναρμονίσεις, και οι σχετικές απόψεις του Γάλλου μουσικολόγου Ducoudray, που ουδείς μπόρεσε τότε να κατανοήσει. γ. Η δεύτερη φάση συννυπόρξεως των δύο μουσικών συστημάτων και η επίδραση της βυζαντινής μουσικής στην ελληνορθόδοξη εκκλησιαστική πολυφωνία. Δημιουργείται η «Σχολή της Βυζαντινής Πολυφωνίας» (αρχές 20ού αιώνα). Οι εκπρόσωποί της συνειδητοποιούν την αναγκαιότητα καλής γνώσεως και της βυζαντινής μουσικής θεωρίας, μεταβάλλουν ριζικά την προσέγγισή τους στην πολυφωνική επεξεργασία των βυζαντινών μελών, γνωρίζουν και εκτιμούν τον τροπικό πλούτο της βυζαντινής μουσικής αλλά και επισημαίνουν αδύνατα σημεία της θεωρίας της, κατανοούν τα βασικά σφάλματα των μέχρι τότε αποπειρών εναρμονίσεώς της και προσανατολίζονται προς πολυφωνικές επεξεργασίες τροπικού χαρακτήρα. Αναζητούν τις βασικές αρχές της τροπικής προσεγγίσεως, συνειδητοποιούν την κεφαλαιώδη σημασία του ισοκρατήματος στη «χαρτογράφηση» του βυζαντινού αρμονικού τοπίου και επινοούν τρόπους αξιοποιήσεώς του και συνδυασμού του και με τεχνικές κλασσικής αρμονίας. Παρουσιάζονται και αξιολογούνται οι κυριότεροι εκπρόσωποι της Σχολής και το μέχρι σήμερα έργο τους.

δ. Η επίδραση της ελληνορθόδοξης εκκλησιαστικής πολυφωνίας στην παραδοσιακή βυζαντινή μουσική. Οι σύγχρονοι θεωρητικοί επιδιώκουν τη διόρθωση των αδυναμιών που έχουν επισημανθεί από τους πολυφωνιστές. Αναφορά στο θεωρητικό του Σίμωνος Καρά, που παρουσιάζει το σύστημα των μουσικών τρόπων (ήχων) της βυζαντινής μουσικής σαφώς λεπτομερέστερα και βελτιωμένα και προτείνει σύστημα απλής εναρμονίσεώς τους με διπλά ισοκρατήματα, και στο θεωρητικό του Αβραάμ Ευθυμιάδη, που ορίζει εκ νέου τα διαστήματα των βυζαντινών κλιμάκων όχι ως ασύμμετρους αριθμούς με το σύστημα των μορίων του τόνου αλλά ως κλάσματα ακεραίων αριθμών.

ε. Εν κατακλείδι, συμπεραίνεται ότι η στείρα άρνηση της δυνατότητας επικοινωνίας και αλληλεπιδράσεως των δύο μουσικών συστημάτων διαψεύδεται τόσο από τα ιστορικά όσο και από τα θεωρητικά δεδομένα. Αντιθέτως, διαπιστώνεται η ιδιαίτερος ενδιαφέρουσα εξέλιξη μιας θετικότατης αλληλεπιδράσεώς τους ύστερα από τη σύγκρουσή τους και η δημιουργία ενός εξαιρετικής ποιότητας εν πολλοίς άγνωστου τροπικού πολυφωνικού εκκλησιαστικού ρεπερτορίου, η μελέτη του οποίου θα μπορούσε πλέον να οδηγήσει στη σύνταξη του Θεωρητικού της Τροπικής Αρμονίας των Βυζαντινών Μουσικών Τρόπων.

Θα παρουσιαστεί σειρά μουσικών παραδειγμάτων.

11:00 – 11:20

Χρήστος Τσιαμούλης, Παιδαγωγός-Συνθέτης, δεξιότηχνης στο ούτι, Τραγουδιστής, Θεωρητικός της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

«Η βυζαντινή κληρονομιά ως φορέας συνέχισης και διάσωσης της λαϊκής ρυθμικής και μελωδικής παράδοσης μέσα από την βιωματική συμμετοχή στο χορό και στο τραγούδι»

Ένα μουσικό ταξίδι, πού ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ τὰ μουσικά της ἐπιτεύγματα, συνεχίζει στοὺς Ἀλεξανδρινούς καὶ Ρωμαϊκοὺς χρόνους, κληρονομεῖται ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία, ἐμπλουτίζεται στὴν Παλαιολόγεια περίοδο συναντῶντας τὸν νέο Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ πού διαμορφώνεται ἀπὸ τὸ 1830 μέχρι σήμερα. Ἐμεῖς οἱ νεοέλληνες γευόμαστε τὴν παλιὰ αὐτὴ κληρονομιά πού μπολιάστηκε πολλές φορές στὴν ἱστορία ἀπὸ ὁμορους πολιτισμοὺς ὅπως οἱ Πέρσες, οἱ Ἀραβες, οἱ Ὀθωμανοί, Βαλκανικοὶ λαοὶ καὶ Δύση, γεννῶντας νέα εἶδη στὴν μουσική, τὸν λόγο καὶ τὸν χορό. Μ' αὐτὴ τὴν μουσικὴ γλεντήσαμε κι ἐμεῖς καὶ τὰ παιδιά μας ἀποδεικνύοντας πὼς ἡ ἀλυσίδα τοῦ πολιτισμοῦ δὲν κόπηκε καὶ τὸ ταξίδι συνεχίζεται. Ἀλλὰ ποιὰ εἶναι τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα πού μᾶς βοηθοῦν νὰ σιγουρευτοῦμε γιὰ τὴν πορεία αὐτή; Θὰ μιλήσουμε πιὸ εἰδικὰ γιὰ τὸν ρυθμὸ καὶ τὴν μελωδία τῶν τραγουδιῶν πού μᾶς ἔρχονται ἀπὸ τὸ παρελθὸν καὶ κουβαλοῦν μέσα τους τὴν πληροφορία τῆς ἀρχαιότητος πού δὲν ἐχάθη, γιατί συνεχῶς μετασχηματίζεται.

11:20 – 12:00 Συζήτηση – Συμπεράσματα

12:00 – 12:30 Μουσικά ακούσματα ἀπὸ τὸν Χρῖστο Τσιαμούλη.

Λήξη τῆς Διημερίδας

Κέρασμα

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ

(κατὰ τὴν σειρά τῶν εἰσηγήσεων)

Κωνσταντῖνος Χολέβας

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη τό 1957.Είναι άριστοὔχος άπόφοιτος τοὔ Πειραματικοὔ Σχολείου τοὔ Πανεπιστημίου Αθηνών.Σπούδασε Δημόσιο Δίκαιο καί Πολιτικές Έπιστήμες στη Νομική Σχολή τοὔ Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι Μέλος τής Ειδικής Συνοδικής Έπιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος. Έπί 18 έτη διετέλεσε Αρχισυντάκτης τοὔ Περιοδικοὔ Έκκλησία, Έπισήμου Δελτίου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος. Ειδικεύεται στά έθνικά καί ιστορικά θέματα καθώς καί στην άνάδειξη καί τεκμηρίωση τής Ορθόδοξης Χριστιανικής Παράδοσης. Από τό 1991 έως τό 1999 ήταν τακτικός άρθρογράφος τοὔ περιοδικοὔ Οικονομικός Ταχυδρόμος. Σήμερα άρθρογραφεί στην έφημερίδα Παραπολιτικά, στο περιοδικό Πειραϊκή Έκκλησία, στο περιοδικό Απόστολος Βαρνάβας, καθώς καί σέ πολλά άλλα έντυπα καί ιστολόγια.Από τόν Φεβρουάριο τοὔ 1989 μέχρι καί τον Δεκέμβριο τοὔ 2023 διετέλεσε τακτικός συνεργάτης τοὔ Ραδιοφωνικοὔ Σταθμοὔ τής Έκκλησίας τής Ελλάδος καί τοὔ Ραδιοσταθμοὔ τής Ιερᾶς Μητροπόλεως Πειραιώς.

Τά κυριότερα βιβλία πού έχει συγγράψει είναι:

- 1) «Γιά μιά Δυναμική Έξωτερική Πολιτική», 1994, γιά τό όποιο βραβεύθηκε από την Έλληνική Έταιρία Χριστιανικῶν Γραμμάτων.
 - 2) «Έλληνισμοὔ Ένόρασις», 1997.
 - 3) «Η έθνική μας ταυτότητα στην έποχή τής παγκοσμιοποίησης», 2001
 - 4) «Έκκλησία καί Έλληνική Διάρκεια», 2002, βραβείο Δοκιμίου εις μνήμην Παναγιώτη Φωτέα.
 - 5) «Η Έλληνορθόδοξη Παιδεία στόν 21ο αιώνα», 2007.
 - 6) «Στήν Εὐρώπη ὡς Έλληνες», 2010.
 - 7) «Η Έλληνορθόδοξη Πρόταση, γιά τήν κρίση, τήν παιδεία, τά έθνικά θέματα», 2015.
 - 8) «Τό Μακεδονικό ζήτημα καί οί παγίδες τής Συμφωνίας τῶν Πρεσπῶν», Α' έκδοση 2018, Δ' έκδοση 2025.
 - 9) «Τό 1821 σήμερα - Τά μηνύματα τοὔ 1821 καί τά σύγχρονα έθνικά θέματα», 2020.
 - 10) «Η Γενοκτονία τοὔ Έλληνισμοὔ (1914-1923): Μικρά Ασία- Πόντος- Ανατολική Θράκη», 2022.
 - 11) «Ορθοδοξία καί Πατριωτισμός», 2023.
- Γνωρίζει τήν Αγγλική, Γαλλική καί Ιταλική γλώσσα.

Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης Ειρηναῖος Νάκος

Όπ. Ειρηναῖος (κατὰ κόσμον Έμμανουήλ) Νάκος γεννήθηκε στην Αθήνα στίς 18 Φεβρουαρίου 1975. Χειροτονήθηκε διάκονος στίς 23 Αυγούστου 1997 από τόν τότε Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Διαυλείας, νῦν

Μητροπολίτη Διδυμοτείχου, Δαμασκηνό Καρπαθάκη και τοποθετήθηκε Διάκονος στον Μητροπολιτικό και Καθεδρικό Ναό των Αθηνών. Στις 30 Μαρτίου 2003 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος από τον Μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος, κυρό Χριστόδουλο, παραμένοντας έφημέριος στον Μητροπολιτικό Ναό των Αθηνών έως και το 2008.

Από το 2008 έως και το 2019 διηκόνησε ως πρόεδρος Εκκλησιαστικού Συμβουλίου και έφημέριος του Ιεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως Σωτήρος Καλλιθέας. Από το 2019 έως το 2020 έφημέριος στον ὀρφανοτροφειακό Ιερό Ναό Αγίου Βασιλείου Ρούφ και σήμερα είναι έφημέριος στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Ταύρου.

Σπουδές

Είναι ἀριστοῦχος πτυχιούχος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Πτυχιούχος και Διπλωματοῦχος με βαθμό ἄριστα τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, ἀπὸ τὰ Ὡδεῖα Αἰγάλεω και Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς, με δάσκαλο τὸν ἀείμνηστο Μανώλη Χατζημάρκο. Ἔχει λάβει Δίπλωμα Μουσικοδιδασκάλου με βαθμό ἄριστα, καθώς και Πτυχίο Παραδοσιακοῦ Τραγουδιοῦ. Ἔχει σπουδάσει ὀρθοφωνία και φωνητική, κλασσικό, ἔντεχνο, Λαϊκό και παραδοσιακό τραγούδι με τοὺς Ἀναστάσιο Γέρου, Στογιαννίδου Βέρα, Σπύρο Βουτσινᾶ, Θεόφιλο Βουτσινᾶ και Πένυ Ρίζου.

Καλλιτεχνικές ἐμφανίσεις

Ἔχει τραγουδήσει ἔντεχνα και λαϊκά μουσικά ἔργα, κλασσικά τραγούδια και ἄριες σὲ διάφορες μουσικὲς συναυλίες και ἐκδηλώσεις, στὸ Ραδιόφωνο, τὴν Τηλεόραση, καθώς και στὸ Ἡρώδειο Ἀρχαῖο Θέατρο.

Ραδιόφωνο

Ἔχει συνεργαστεῖως παραγωγός τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος και παρουσιαστῆς τῆς ἐκπομπῆς «Διάκονοι τῆς Ὁρθοδόξου ὑμνολογίας», μία ἀφιερωματικὴ ἐκπομπή σὲ ὅσους ἔδωσαν και δίνουν τὴ δική τους μαρτυρία στὴ βυζαντινὴ μας μουσικὴ παράδοση, ἐπίσης τῆς ἐκπομπῆς «Γνωριμία με τὰ μουσικά ὄργανα», ἀλλὰ και τῆς ἐκπομπῆς «Πρόσωπα και Παράδοση».

Μουσικὲς ἐκδόσεις

Ἔχει ἐκδώσει τέσσερις ψηφιακοὺς δίσκους βυζαντινῆς μουσικῆς με ὕμνους α) τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, β) τῶν Χριστουγέννων, γ) τοῦ Ἑνιαυτοῦ, δ) «Τὰ Ἱερατικά» με τὰ ἅπαντα τοῦ Ἱερέως, ἐκφωνήσεις, ἀπολυτίκια, κοντάκια, εἰσοδικὰ κ.λπ. Ἐπίσης, ἔχει συμμετάσχει σὲ πολλοὺς ψηφιακοὺς δίσκους συναδέλφων.

Ιεροψαλτικές θέσεις

Ἐχει χρηματίσει Πρωτοψάλτης καὶ Λαμπαδάριος σὲ πολλοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὅπως Καθεδρικός Ναὸς Φανερωμένης Χολαργοῦ, Κοιμήσεως Θεοτόκου Ταύρου, Ἀγίου Ἰωάννου Ταύρου, Ἀγίας Μαρκέλης Βοτανικοῦ, Ἀγίου Ἀθανασίου Θησείου καὶ Ἀγίου Σπυρίδωνος Πειραιῶς.

Ἐπιτροπὴ Ἱεροψαλτῶν Ι.Α.Α.

Ἀπὸ τὸ ἔτος 2010 εἶναι πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἀκροάσεως ἱεροψαλτῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καλλιτεχνικός Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς καὶ Παραδοσιακῆς Μουσικῆς καὶ Γενικός Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς καὶ Παραδοσιακῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Διδασκαλία

Ἐχει εἰκοσιπενταετῇ διδακτικὴ καὶ δεκαετὴ διευθυντικὴ ἐμπειρία στὴν ὠδειακὴ ἐκπαίδευση, ὡς καθηγητὴς Β.Μ. διδάσκοντας τὴν τοῦ Δαμασκηνοῦ Θεία Τέχνη, θεωρία καὶ μέλος, ἱστορία καὶ μουσικὴ ἀπαγγελία.

Διακρίσεις

Ἐχει τιμηθεῖ μὲ ἀναμνηστικὸ ἔπαινο ἀπὸ τὸν Ὅμιλο γιὰ τὴν Unesco Πειραιῶς καὶ Νήσων καὶ τὸν Διεθνῆ Ὄργανισμό International Action Art, γιὰ τὴν κοινωνικὴ, πολιτιστικὴ καὶ ἀνθρωπιστικὴ προσφορά.

Σταμάτιος-Νικόλαος Κίσσας

Ἐγεννήθη τῇ 2ᾳ Ἰανουαρίου 1954 εἰς τὸ Χρυσοκέραμον (τουρκιστὶ Τσεγκέλκιοϊ Çengelköy) τῆς Ἀσιατικῆς ὀχθῆς τοῦ Καταστένου (Βοσπόρου, Ἐπαρχία Χαλκηδόνος), εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου καὶ διήκουσεν τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὴν Ἀστικὴν Σχολὴν τῆς ὡς ἄνω Κοινότητος. Απόφοιτος τοῦ Ζωγραφείου Λυκείου Κωνσταντινουπόλεως, ἐφοίτησε εἰς τὴν Νομικὴ Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, εκπαιδευθεὶς εἰς τὸ Λονδῖνον εἰς τὰ χρηματοοικονομικὰ, ὅπου καὶ παρέμεινεν ἐπὶ ἐννεαετίαν ἐργαζόμενος ὡς σύμβουλος ἐπενδύσεων.

Ἀπὸ τοῦ 1992 διαμένει μονίμως εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξασκῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Συμβούλου Ἐπενδύσεων-Ἐπιχειρήσεων. Τὸ ἔτος 2016 ἔχει συνταξιοδοτηθεῖ. Ἀπὸ ἡλικίας τῶν πέντε ἐτῶν ψάλλει ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ κανονάρχου, ἀναγνώστου, δομεστίκου, β' ψάλτου καὶ α' ψάλτου εἰς διαφόρους ἱεροὺς Ναοὺς ἐν Κων/πόλει, Ἀθήναις, Μεγ. Βρεταννίᾳ καὶ πάλιν ἐν Ἀθήναις. Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας (Μ.τ.Χ.Ε.) Βασιλείου Νικολαΐδου. Ἐψάλλεν ἐπὶ μίαν ἐννεαετίαν εἰς Λονδῖνον (Ἅγιον Νεκτάριον Battersea καὶ Κοίμησιν Θεοτόκου WoodGreen). Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1999 ὑπηρετεῖ τὴν

Ἱερὸν Τέχνην ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ α' ψάλτου εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Γεωργίου ἐν Καβουρίῳ Βουλιαγμένης-Ἀττικῆς.

Ἀπὸ δὲ τῆς 15^{ης} Μαΐου 2011, ὅτε καὶ ἐνεκαινιάσθη ὁ νέος περικαλλὲς ἐνοριακὸς ναὸς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Φανερωμένης Βουλιαγμένης (πανηγυρίζει τὴν ἡμέραν τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου), διακονεῖ τὸ Ἱερὸν Ἀναλόγιον τῆς ἐνορίας ταύτης μὲ ἀριστερὸν ἱεροψάλτην ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 2013, τὸν κατὰ σάρκα υἱὸν αὐτοῦ Εὐάγγελον, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου μετατραπέντος εἰς ἐνοριακὸν παρεκκλήσιον. Ἀπὸ τοῦ 1996 μέχρι καὶ τοῦ Φεβρουαρίου 2017 διετέλεσεν ἀνελλιπῶς μέλος τοῦ Δ.Σ. τῆς «Ἑστίας Κωνσταντινουπόλεως» κοινωφελοῦς καὶ φιλανθρωπικοῦ Σωματείου, ποὺ συντηρεῖ Γηροκομεῖον εἰς τὴν Παλαιὰν Φώκαιαν Ἀττικῆς.

Ἀπὸ τοῦ 1997 διακονεῖ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ προέδρου τὸν ἱστορικὸν «ἐν Ἀθήναις Σύλλογον Μουσικοφίλων Κων/πόλεως» προπύργιον ἐν Ἑλλάδι τῆς Πατριαρχικῆς καὶ γενικώτερον Πολίτικης Ψαλτικῆς Παραδόσεως, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν τῆς γνησιωτέρας ἐκφράσεως τῆς καθ' ἡμᾶς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως. (www.cmkon.gr). Ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 2003 μέχρι τοῦ τέλους Σεπτεμβρίου 2006 ὑπῆρξε συνεργάτης τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (89,5 FM) μὲ τὴν ἐκπομπὴν «Πολίτικο Ἀναλόγιον». Ἀπὸ δὲ τῆς 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2009 συνεργάζεται πάλιν μὲ τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (89,5 FM) μὲ τὴν ὠριαίαν ἐκπομπὴν «Ἀπὸ τὴν ψαλτικὴν Παράδοσιν τῆς Κων/πόλεως» μεταδιδομένην ἐκάστην Τρίτην στὰς 16.00 ἢ 17.00.

Διετέλεσε μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁμοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτῶν (ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ.) ἀπὸ τοῦ 2011-2022. Ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου τὴν 22αν Φεβρουαρίου 2016 μὲ τὸ ὀφφίκιον τοῦ Ἀρχοντος Πρωτομαΐστορος τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Μετέσχεν Σεπτῇ Πατριαρχικῇ κελεύσει, εἰς τὸν Χορὸν τοῦ «ἐν Ἀθήναις Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως» κατὰ τὴν Μεγάλην κατ' Ἀνατολὰς Σύνοδον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Κρήτῃ τῷ 2016 ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ χοράρχου τοῦ Συλλόγου καὶ Ἀρχοντος Μουσικοδιδασκάλου τῆς Μ.τ.Χ.Ε. κ. Δημοσθένους Παῖκοπούλου. Εἶναι ἑγγαμος καὶ πατὴρ δύο τέκνων.

Φίλιππος Τσαλαχούρης

Ο Φίλιππος Τσαλαχούρης γεννήθηκε στὴν πόλιν Καμίνια τοῦ Κονγκό στὴν Κεντρικὴ Ἀφρικὴ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1969 καὶ μεγάλωσε στὴν Ἀθήνα.

Σπούδασε φλάουτο (τάξη Ν. Δεπούντη) και Ανώτερα Θεωρητικά (τάξεις Ν. Νευράκη - Αρμονία, Δ. Δραγατάκη - Αντίστιξη & Φούγκα), στο Εθνικό Ωδείο με υποτροφία της κ. Καλομοίρη και των δασκάλων του. Τα πτυχία του συνοδεύονται από διακρίσεις και βραβεία. Ανάμεσα στα έργα του ξεχωρίζουν οι έξι Συμφωνίες, η δραματική καντάτα Ιούλιος Καίσαρας, οι μονόπρακτες όπερες Το Όνειρο του Σατνή, Πούσκιν, Απιστία ή το Χάρτινο Φεγγάρι και Ο Μιχαήλ Άγγελος στη Ρώμη, οι 24 Ελληνικοί Χοροί για το Μουσείο Μπενάκη, το λειτουργικό δράμα Η ώρα του Μυστικού Δείπνου, το Κοντσερτίνο για βιόλα, το Κοντσερτίνο για κοντραμπάσο, τα δύο Κοντσέρτα για πιάνο, το Κοντσέρτο για φλάουτο, η ελεγεία «Σμύρνη, η πόλη που ταξίδευε στον ουρανό» για βιολί και ορχήστρα, οι τρεις Λειτουργίες, η καντάτα Cerigo, οι δύο Σονάτες για βιολί & πιάνο, οι δύο Σονάτες για βιολοντσέλο & πιάνο, έξη κουαρτέτα εγχόρδων, το χορωδιακό Η Γάτα και το φεγγάρι, Οι δυο Ραββίνοι, Οι επτά Λόγοι του Χριστού επάνω στο Σταυρό, ο Λυρικός Μονόλογος «Εν τη Ερήμω», Stabat Mater κ.ά. Έργα του παρουσιάστηκαν στην Ελλάδα, τη Ρωσία, την Ισπανία, τη Βουλγαρία, την Ουγγαρία, την Αγγλία, τη Γαλλία, τη Ρουμανία, την Ουρουγουάη, την Ιταλία, την Τουρκία, την Κίνα, την Ουκρανία, την Αυστρία, την Ταϊβάν, τη Σερβία, την Κροατία και τη Γερμανία από συγκροτήματα όπως η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, Καμεράτα του ΜΜΑ, Χορωδία δωματίου της Ραδιοφωνίας της Μόσχας, Χορωδία της Ακαδημίας Λιστ, Χορωδία Kodály του Ντέμπρετσεν, Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ, η Μικτή Χορωδία της ΕΡΤ, Συμφωνική ορχήστρα του Πάζαρτζικ, Φιλαρμονική «Μιχαήλ Ζόρα» του Βακαυ, Σολίστες της Πράγας, Νέο Ελληνικό Κουαρτέτο, Κουαρτέτο του Εδιμβούργου, το Κουαρτέτο Πατρών, Κουαρτέτο Αθηνών, ορχήστρα Academica, Ελληνικό Συγκρότημα Σύγχρονης Μουσικής, Ορχήστρα των Χρωμάτων, Γυναικείο φωνητικό σύνολο Opus Femina, Συμφωνική Ορχήστρα του Πανεπιστημίου Dokuz της Σμύρνης, Ορχήστρα Πατρών, Κλασσική Ορχήστρα του Κιέβου, Λουιζιάνα Συμφωνιέτα, Σόφια Συμφωνιέτα, Φιλαρμονική του Έγκερ, Ορχήστρα Kodály, ορχήστρα Arcadia Mundi, η Ορχήστρα BelaBartok, η Ορχήστρα JohannStraussFestival κ.α.

Έχει συνεργαστεί με το Θέατρο Τέχνης, το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος κ.ά. συνθέτοντας μουσική για έργα των Ιονέσκο, Τσέχωφ, Μπέρνχαρντ, Στρίντμπεργκ, Ροντρίγκες, Αναγνωστάκη, Γκολντόνι, Καμπανέλλη, Παίητς, Αρού, Κολτές, Ουίλιαμς, Γκάτζο, Λεοτιέ, Χορν, Σαίξπηρ, Ομπράιαν, Ίψεν, Σοφοκλή, Αριστοφάνη, Μίλερ κ.α.

Δίδαξε στο Εθνικό Ωδείο (1990 – 1995), στη δραματική σχολή του Θεάτρου Τέχνης «Κάρολος Κουν» (1991 – 2005) και στο Ωδείο Κόνταλν (1992 – 2017). Από το Σεπτέμβριο του 2004 διδάσκει στο Ωδείο Αθηνών.

Σήμερα κατέχει τη θέση του διευθυντή των Μουσικών Σχολών του Ωδείου Αθηνών. Εξελέγη τακτικό μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών το Μάιο του 1997. Είναι μέλος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής του Μουσείου Μπενάκη. Το Δεκέμβριο του 2008 βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών για το σύνολο του έργου του αλλά και για τη γενικότερη προσφορά του στη μουσική με το βραβείο «Γ. Α. Παπαϊωάννου» με αφορμή τη σύνθεση των «24 Ελληνικών Χορών για το Μουσείο Μπενάκη». Έχει λάβει επίσης το Αργυρό μετάλλιο της πόλης της Ρόδου και το Πανδωδεκανησιακό βραβείο «Βαλσάμη».

Ηλίας Λιαμής

Ο Ηλίας Λιαμής γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε στην Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Μετά τις μεταπτυχιακές του σπουδές στα πανεπιστήμια της Γενεύης και της Οξφόρδης, αναγορεύτηκε διδάκτορας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο πεδίο της Νηπτικής Θεολογίας.

Παράλληλα με τις θεολογικές του σπουδές, πήρε τα πτυχία πιάνου και ανώτερων θεωρητικών (αρμονίας, αντίστιξης και φούγκας) από το Ελληνικό Ωδείο, ενώ παρακολούθησε μεταπτυχιακά μαθήματα μουσικολογίας και διεύθυνσης χορωδίας και ορχήστρας στην Αγγλία και την Ουγγαρία. Παράλληλα, σπούδασε την Βυζαντινή μουσική με διδασκάλους τους Δ. Μαυραγάνη, Ανδρέα Βουτσινά και Γ. Δεμελή.

Είναι συγγραφέας λογοτεχνικών και παιδαγωγικών βιβλίων, καθώς και μουσικοθεατρικών έργων και όπερας, τα οποία έχουν μελοποιηθεί από διακεκριμένους συνθέτες και έχουν παρουσιαστεί σε παραστάσεις στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και σε μεγάλες αίθουσες πόλεων της Ελλάδας.

Από το 2000 είναι Πρόεδρος της Συνοδικής Επιτροπής Καλλιτεχνικών Εκδηλώσεων και των Μουσικών Συνόλων και μόνιμο μέλος της Συνοδικής Επιτροπής Νεότητας της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Δίδαξε επί 38 έτη στην Ελληνογαλλική Σχολή Άγιος Ιωσήφ και είναι ιδρυτής και διευθυντής της ομώνυμης χορωδίας, η οποία έχει συμμετάσχει, σε κορυφαίες εκδηλώσεις στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, στο Ηρώδειο, στο Καλλιμάρμαρο Ολυμπιακό Στάδιο, καθώς και σε τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές.

Ευάγγελος Κατσιναβάκης

Ο Ευάγγελος Φ. Κατσινάβακης, Γλωσσολόγος PhD, Φιλολόγος, Μουσικός, σπούδασε Φιλολογία στο ΕΚΠΑ. Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές Γενικής και Ιστορικοσυγκριτικής Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο Κολωνίας ως υπότροφος του γερμανικού κράτους. Η διδακτορική του διατριβή εγκρίθηκε με άριστα παμψηφεί από τον Γλωσσολογικό Τομέα της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Δημοσίευσε μελέτες Γενικής Γλωσσολογίας (καθολικά γλώσσας, σημασιολογικά προβλήματα Ελληνικής) και Παιδαγωγικής (δομολειτουργική προσέγγιση διδακτικής μητρικής γλώσσας), διατέλεσε ερευνητικός υπότροφος του Ωνασείου Ιδρύματος και μέλος ερευνητικής ομάδας της IBM Ελλάδος για αυτόματη μετάφραση, δίδαξε στην Επιμόρφωση Φιλολόγων (Π.Ε.Κ.) και συνέγραψε πρότυπα σχολικά βοηθήματα. Υπήρξε εκπαιδευτικός του Αρσακείου. Σχεδίασε το εγχείρημα της ψηφιοποίησής του Αρχείου της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας. Μουσικές σπουδές: θεωρητικά, βυζαντινή μουσική, μονωδία και σεμινάρια διευθύνσεως χορωδίας. Υπήρξε μέλος της Χορωδίας της ΕΡΤ και άλλων επίλεκτων χορωδιών, ιδρυτής και διευθυντής του Μικτού Φωνητικού Συνόλου Ars Nova και της χορωδίας Αγίου Παντελεήμονος Ιλισού, συνιδρυτής και συνδιευθυντής της Χορωδίας Γυμνασίων-Λυκείων των Αρσακείων Ψυχικού, μαέστρος-επισκέπτης άλλων χορωδιών (Δημοτική Χορωδία Ηρακλείου Κρήτης, Φωνητικό Σύνολο Manus Apertae κ.ά.) και Δεξιός Ψάλτης του Αγίου Παντελεήμονος Ιλισού. Μελετά συστηματικά τις σύγχρονες εξελικτικές τάσεις της βυζαντινής μουσικής, τη συνάντησή της με την ευρωπαϊκή πολυφωνία και τη βαθμιαία δημιουργία τροπικού πολυφωνικού συστήματος προσαρμοσμένου στους βυζαντινούς μουσικούς τρόπους. Έχει δημοσιεύσει σχετικές μελέτες, δημιουργήσει διαδικτυακό site (YouTube Evangelos Katsinavakis), δώσει διαλέξεις και πραγματοποιήσει συναυλίες και ραδιοφωνικές εκπομπές επί του θέματος.

Χρήστος Τσιαμούλης

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1961. Σπούδασε κιθάρα με τη Λίτσα Ζώη και θεωρητικά στο Εθνικό Ωδείο Αθηνών. Στη συνέχεια πήρε το δίπλωμα της βυζαντινής μουσικής με δάσκαλο τον Λυκούργο Αγγελόπουλο από το Ωδείο Σκαλκώτα. Από το 1980, με αφορμή τη γνωριμία του με το σύλλογο του Σίμωνα Καρρά, στράφηκε στη μελέτη της Ελληνικής παραδοσιακής μουσικής και την εκμάθηση των παραδοσιακών οργάνων όπως το ούτι, το πολιτικό και στεριανό λαούτο, ο ταμπουράς και ο ταμπουράς με δοξάρι, το μαντολίνο, η λύρα, ο κεμανές Καππαδοκίας, το νέι, το καβάλι, τη φλογέρα και άλλα.

Με τις «Δυνάμεις του Αιγαίου» το 1985 ξεκίνησε μια δημιουργική πορεία πάνω στην παράδοση αλλά και στις μουσικές τάσεις του σύγχρονου τραγουδιού. Παράλληλα με την έκδοση πέντε CD, το συγκρότημα έκανε συναυλίες στην Ελλάδα, την Ευρώπη, την Αμερική και την Αυστραλία μέχρι και το 1991 όπου έληξε η συνεργασία τους.

Συνεργάστηκε με πολλούς μουσικούς, τραγουδιστές και συνθέτες της παλαιότερης και της νέας γενιάς: (Μ. Χατζιδάκις, Δ. Σαββόπουλος, Γ. Μαρκόπουλος, Ν. Ξυδάκης, Ν. Μαμαγκάκης, Γ. Χατζηνάσιος, Ε. Βιτάλη, Μ. Μητσιάς, Δ. Μαραγκόπουλος, Ν. Κυπουργός, Μ. Φαραντούρη, Ελ. Αρβανιτάκη, Γ. Ζωγράφος, Σ. Γιαννάτου, Λιζ. Καλημέρη, Μ. Λιδάκης, Αλκ. Ιωαννίδης, Ηλ. Λιούγκος, Σ. Παπάζογλου, Κ. Παπαδοπούλου, Κ. Κουλιά, Γ. Χαρούλης, Δ. Μπάσης, και Γ. Νέγκα.

Επίσης συνεργάστηκε με πολλούς σημαντικούς εκπροσώπους της παραδοσιακής μουσικής: (Σίμων Καρράς, Χρ. Αηδονίδης, Δ. Σαμίου, Ν. Σαραγούδας, Μαριώ, Ψαραντώνης, Μ. Τζουγανάκης, Γ. Αμαραντίδης, Μ. Καλιοντζίδης, Ηλίας Υφαντίδης και με όλους τους νεώτερους δεξιότεχνες της καινούργιας γενιάς. Ακόμη συμμετείχε στην ορχήστρα «Εστουδιαντίνα» από τα πρώτα της ακόμα βήματα.

Μετά το τέλος των Δυνάμεων του Αιγαίου συνέχισε προσωπική πορεία που περιλαμβάνει τριάντα δίσκους ακτίνας, που περιέχουν κυρίως δικές του συνθέσεις καθώς και διασκευές παραδοσιακών τραγουδιών. Στις συνθέσεις του διακρίνεται η επεξεργασία σύγχρονων στοιχείων με μοτίβα της παραδοσιακής και λαϊκής ελληνικής μουσικής και της παράδοσης της Ανατολικής Μεσογείου γενικότερα.

Από το 1985 διδάσκει παραδοσιακά όργανα σε ωδεία και μουσικές σχολές: Δημοτικό Ωδείο Περιστερίου, Ίδρυμα Γουλανδρή - Χορν, Ωδείο Σκαλκώτα, Μουσική Σχολή Περισσού, Μουσικό Γυμνάσιο Χαϊδαρίου, Μουσείο Λαϊκών Οργάνων, Δημοτικό Ωδείο Πατρών, Σχολή Παραδοσιακής Μουσικής «Αγίας Σοφίας» Λευκωσίας, ΚΕΠΕΜ (Σίμων Καρράς).

Το 2003 μέχρι 2013 ξεκίνησε συνεργασία με το Ωδείο Αθηνών, δημιουργώντας τμήμα ελληνικής μουσικής όπου διδάσκονται όλα τα παραδοσιακά όργανα και οι ελληνικοί χοροί. Στα πλαίσια αυτού του τμήματος δίδαξε θεωρητικά της ελληνικής μουσικής, ούτι, ιστορία της βυζαντινής και παραδοσιακής μουσικής, καθώς και το θεωρητικό μάθημα «Ήχος και Μακάμ» στα πλαίσια του μεταπτυχιακού τμήματος βυζαντινής μουσικής.

Έχει κάνει πολλά σεμινάρια ανά την Ελλάδα με θέμα την ελληνική παραδοσιακή μουσική και την πράξη της τέχνης του αυτοσχεδιασμού πάνω στα Μακάμ. Το 2004 με 2006 δίδαξε ταμπουρά στο Τμήμα Μουσικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το 2014 μέχρι σήμερα

διοργανώνει σεμινάρια για μουσικούς και μαθητές στο Ξηροκάμπι Λακωνίας (Μουσικό Χοροστασιό).

Σαν δεξιότηχης στο ούτι συμμετείχε στην πρώτη συνάντηση λαουτοειδών το 1990 στο Παλλάς με διοργανωτή τον Λάμπρο Λιάβα, στη Διεθνή Συνάντηση για τα λαουτοειδή που έγινε το 2005 στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και επίσης έπαιξε στον ίδιο χώρο το 2023 στο αφιέρωμα «Το Ούτι στην Ελλάδα».

Ως δεξιότηχης του νέι έπαιξε στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού πλάι στον Σουλεϊμάν Εργκουνιέρ στα πλαίσια συνεύρεσης Ελλήνων και Τούρκων και συμμετείχε σε συναυλία τουρκικής θρησκευτικής μουσικής που έγινε στο Κοσ Μιουζϊμ στα πλαίσια του Μουσικού Φεστιβάλ Κωνσταντινούπολης το 2003.

Εξέδωσε σε συνεργασία με τον Π. Ερευνίδη βιβλίο με συλλογή τραγουδιών και μουσικής με τίτλο «Ρωμιοί Συνθέτες της Πόλης 17ος-18ος αι», και το θεωρητικό παραδοσιακής μουσικής «Αλφαριθμητικό τροπικό σύστημα» μαζί με τρία τεύχη που το ακολουθούν που έχουν τίτλο «Τα μελωδικά μοτίβα της παράδοσης» με τραγούδια και σκοπούς από όλη την Ελλάδα ,καθώς και το εγχειρίδιο «Οι μουσικές κλίμακες στο Ούτι».

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΟΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

(κατά την σειρά εμφανίσεως των χορωδιών)

Απόστολος Ντέτσικας

Γεννήθηκε στον Πειραιά το 1978. Κατάγεται από τα Ιωάννινα από όπου ήταν και οι δύο αείμνηστοι γονείς του Θωμάς και Λαμπρινή. Μαθήτευσε κατά χρονολογική σειρά στους πρωτοψάλτες Κούλη Κρέστα, Μανώλη Χατζημάρκο και Γρηγόρη Νταραβάνογλου.

Ωφελήθηκε από την συναναστροφή του με τον πρωτοψάλτη του Ι. Ν. Αγ. Δημητρίου Αμπελοκήπων Ευάγγελο Μένεγα. Έλαβε Πτυχίο, Δίπλωμα και Δίπλωμα Μουσικοδιδάσκαλου Β. Μ. από το Ωδείο Αλίμου με ειδικό καθηγητή τον κορυφαίο πρωτοψάλτη Μανώλη Χατζημάρκο, προτάσσει του οποίου διορίστηκε το 2001 Δάσκαλος Β. Μ. στο Ωδείο Αιγάλεω επί πενταετία. Το 2001 Κυριακή της Πεντηκοστής χειροθετήθηκε Ιεροψάλτης στον Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος Βύρωνος από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού κ. Δανιήλ.

Την ίδια περίοδο 2001-2005 διδάσκει στις ενοριακές σχολές των Ιερών ναών Αγίου Νικολάου Καισαριανής και Αγίας Τριάδος Βύρωνος, καθώς και επί ένα έτος στο Ωδείο Αμαντέους. Από το 2009 διδάσκει στο μουσικό εργαστήρι του Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ταύρου, και από το 2013 ως συνεργαζόμενος καθηγητής της σχολής Β. Μ. του Ι. Ν. Ζωοδόχου Πηγής Ακαδημίας.

Από το 2017 ανήκει στο δυναμικό των διδασκόντων καθηγητών της σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών και συνεργάτης του Εκκλησιαστικού Ιδρύματος Βυζαντινής και Παραδοσιακής Μουσικής της Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Από το 2014 διδάσκει στη σχολή Τέττιξ ως συνεργάτης του Αρχοντος Μαΐστορος της Μ.τ.Χ.Ε. Γρ. Νταραβάνογλου. Από το έτος 2021 διδάσκει στην ενοριακή σχολή βυζαντινής Μουσικής του Ι.Ν. Αγίων Τριών Ιεραρχών Καισαριανής. Έχει εκδώσει ψηφιακό δίσκο (cd) με τίτλο: «Τω Ευδίω Λιμένι σου Προσδραμών».

Είναι παραγωγός και παρουσιαστής διαδικτυακών εκπομπών «Ελληνικά Μελωδήματα», «Ωδή στους Νέους» και «Βυζαντινή Ηχώ». Τέλος, διετέλεσε μέλος της επιτροπής ακροάσεως Ιεροψαλτών της Ιεράς Μητροπόλεως Καισαριανής Βύρωνος και Υμηττού, και παράλληλα επί τριετία Λαμπαδάριος του Μητροπολιτικού Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καισαριανής. Έχει λάβει μέρος σε πλείστες εκδηλώσεις με την χορωδία του ιστορικού συλλόγου φίλων βυζαντινής Μουσικής Αθηνών, ως χοράρχης και μονωδός, στον οποίο είναι έφορος και μέλος του Δ. Σ. Χρημάτισε επίσης, Λαμπαδάριος στους κάτωθι Ιερούς Ναούς: Καθεδρικό Ιερό ναό Αγίας Τριάδος Βύρωνος, Ιερό Ναό Αγίου Σπυρίδωνος πολιούχου Πειραιώς, Ιερό Προσκύνημα Αναστάσεως Χριστού Σπάτων. Από το 2007 μέχρι και σήμερα το 2022 είναι Πρωτοψάλτης του Ι. Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου και Παναγίας του Κύκκου του Δήμου Ταύρου.

Καλλίστρατος Β. Κοφόπουλος

Γεννήθηκα στις 7-10-1950 εις την Βασιλίδα των πόλεων... Κωνσταντινούπολη. Τα πρώτα βήματα επί αναλογίου έγιναν κατόπιν προτροπής του Θείου μου κυρού Νικολάου Δικαστόπουλου, δομέστικου εις τον Άγιον Νικόλαον του Γαλατά, μετέπειτα Αρχοντος β' Δομεστίκου (1964-1982) της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας (Μ.τ.Χ.Ε.) με πρωτοψάλτην τον κυρό Ελευθέριον Γεωργιάδην, τον μετέπειτα Αρχοντα Λαμπαδάριον (1968-1978) της Μ.Χ.Ε. Εν συνεχεία εμαθήτευσα εις τα Εισόδια της Θεοτόκου (Πέρα) δίπλα εις τον Πρωτοψάλτην κυρό Σταύρο Μακρίδη.

Το έτος 1964 ευρισκόμενος πλέον εις τας Αθήνας εμαθήτευσα: α) ως παραδομέστικος δίπλα στον Αρχοντα Α' δομέστικον της Μ.τ.Χ.Ε. κυρό Ανδρέα Πετρόχειλο, β) ως δομέστικος δίπλα στον Αρχοντα β' Δομέστικον της Μ.τ.Χ.Ε. κυρό Δημήτριο Μαγούρη, γ) εν συνεχεία και επί σειρά ετών, ως Δομέστικος δίπλα στον Αρχοντα Μουσικοδιδάσκαλο και τ. Αρχοντα β' Δομέστικο της Μ.τ.Χ.Ε. κυρ Δημοσθένη Παϊκόπουλο.

Όλα αυτά τα χρόνια παραλλήλως εμαθήτευσα ως μόνιμος-βασικός χορωδός, επί δέκα και πέντε έτη, εις την «Μεγάλην Χορωδίαν των Κωνσταντινουπολιτών» υπό την χοραρχία του Αρχοντος Πρωτοψάλτου της Μ.τ.Χ.Ε. κυρού Θρασυβούλου Στανίτσα. Διετέλεσα δε Λαμπαδάριος επί τριετίαν του κυρού Κωνσταντίνου Μαφίδη.

Ως Α' Ιεροψάλτης διακόνησα: α) Αγία Τριάδα Αιγάλεω εν έτος. β) Αγία Μαρίνα Περιστερίου δέκα και τέσσερα έτη. γ) Ευαγγελισμός της

Θεοτόκου Ιλίου είκοσι και πέντε έτη. δ) Από το 2012 μέχρι και την σήμερα ψάλλω εις τον Άγιον Ελευθέριον Πειραιώς.

Από το 1991 μέχρι και την σήμερα, είμαι βασικός χορωδός και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του «Εν Αθήναις Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως» υπό την διεύθυνση του Άρχοντος Μουσικοδιδασκάλου κυρ Δημοσθένη Παϊκοπούλου.

Διεύθυνα Βυζαντινούς Χορούς με την βοήθειαν φίλων και συναδέλφων, δίδοντας συναυλίας και ψάλλοντας εις διαφόρους Ναούς των Αθηνών και ανά την Ελλάδα.

Τέλος, έχω ηχογραφήσει σειρά ψηφιακών δίσκων (cd) με Βυζαντινούς Εκκλησιαστικούς Ύμνους τηρώντας το Κωνσταντινουπολίτικο ύφος ψαλσίματος, όπως μου το μεταλαμπάδευσαν οι Διδάσκαλοι μου (Αιωνία αυτών η μνήμη).